

Luomuvalvontapäivä 17.3.2016

Mikkelin yliopistokeskuksessa

Brita Suokas, projektisuunnittelija

**Luomuvalvonta pakollisesta rutiinista vahvuudeksi
luomueläintiloilla-hanke**

KANSALLISEN RUOKAKETJUN KEHITTÄMINEN

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Luomuvalvonta pakollisesta rutiinista vahvuudeksi luomueläintiloilla toteutusaika 1.1.2015 – 31.12.2016

Kuva Brita Suokas

Hankkeen toteuttavat yhdessä

- Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti
- Valtakunnallinen Luomuliitto
- Alueelliset ProAgriat, Etelä-Pohjanmaa, Pohjois-Karjala, Länsi-Suomi, Pohjois-Savo

Hanketiivistelmästä lisätietoa ja aineistoa

<http://luomu.fi/tietopankki/luomuvallvonta-elaintiloilla/>

Tuotantosääntöjen noudattaminen varmistetaan joka vuosi tarkastuksella

- Luomukotieläintuotannossa 899 toimijaa, joista 61 mehiläistarhaajia (v.2015)
- Noin 3 % suomalaisesta eläintuotannosta
Lisääntyy jatkuvasti. Uusia 94+5 mehiläiset

Suomalaisen Luomuliiton
tunnus

Kansainvälinen biodynaamisen
tuotannon tunnus

Koko EU alueella
käytettävä yhteinen
tunnus

Eläintuotannon tuotantoehdot 2016

- Kotieläinten tuotteet voi myydä elintarvikkeeksi ja eläimet jalostuseläimiksi
- Vuodat ja villat eivät ole luomutuotteita
- yksityiskohtaiset luomuehdot naudat, hevoset, siat, lampaat, vuohet ja siipikarja (kanat, helmikanat, ankat, kalkkunat ja hanhet)

http://www.evira.fi/files/attachments/fi/evira/lomakkeet_ja_ohjeet/luomu/ohje_1821_luomutuotanto_2_versio_8_elaintuotannon_ehdot_fi.pdf

Varmistus rehujen ja rehunsäilöntäaineiden sopivuudesta luomueläimille

- Ei enää luomussa sallitut rehulistoja
- Osta vain tuotteita, joissa vakuutus ”*Voidaan käyttää luonnonmukaisessa tuotannossa asetuksen (EY) N:o 834/2007 ja (EY) N:o 889/2008 mukaisesti*”
- Rehun etikettitieto talteen
- Valmistajan nettisivuilta tieto esille ja talteen
- Erillinen kirjallinen varmistus valmistajalta

Nupoutus ja sarvien poisto vaatii luvan ely-keskuksesta

- Tuotantoehdot: naudon, lampaan ja vuohen sarvien poistaminen kirurgisin toimenpitein sekä naudon sarven aiheen tuhoaminen alle neljä viikon ikäiseltä eläimeltä,
- **Eläintuotanto 9b**, Lupa nro 14, Eläimille suoritettavat toimenpiteet
- Ely-keskus voi sallia sarvien poiston ja nupoutuksen turvallisuussyistä tai tapauskohtaisesti, jos toimenpiteen tavoitteena on parantaa eläinten terveyttä, hyvinvointia tai hygieniaa
- <http://www.evira.fi/portal/fi/tietoa+evirasta/lomakkeet+ja+ohjeet/luomu/lupahakemukset/>

Vaatimuksenmukaisuusvakuutus 1/2

- Tärkeää aina merkitä oman alueen valvontatunnus
- esim. FI-EKO-107, Etelä-Savo
- Varmista, että eläimen siirtymävaihe on ohitettu. Laskuri tulossa $\frac{3}{4}$ elämästä laskentaa varten
- Jos siirtymävaihe on kesken, eläin on myytäessä tavanomainen

- Eläimen myynti teuraaksi
- teurastamoilla on omia pohjia myös, joita voi käyttää
- yksilöinti syntymätunnuksella

Vaatimuksenmukaisuusvakuutus 2/2

- Eläimen myynti eloon
- Jos siirtymävaihe on kesken, eläin on myytäessä tavanomainen
- Tärkeää merkitä aikajakso, jonka eläin on jo ollut luomuhoidossa myyjällä
- yksilöinti syntymätunnuksella

Esittely hankkeessa tehdyistä lomakkeista

- **Lääkekirjanpito**
- tätä lomaketta voi käyttää silloin kun ei ole muuta tapaa kirjata lääkintöjä
- Oleellista on saada selville eläimen eliniän aikana, tai 12 edellisen kuukauden aikana kertyneet hoitokerrat
- **Varastokirjanpito**
- käytännössä on osoittautunut selkeimmäksi, että kirjataan yhtä tuotetta yhdelle lomakkeelle
- Oleellista, että kaikille tapahtumille on viittaus johonkin dokumenttiin, mistä se voidaan todentaa (esim. lohkokorttien muistiinpanot, viljapassi, ostolasku)

Eläintenhoitosuunnitelma

- Luomueläintuotannon eläintenhoitosuunnitelma on laaja ja tärkeä dokumentti = Oman tilan luomutuotantoehdot
- Kannattaa käyttää asiantuntija-apua
- Neuvo 2020-palveluna päivitys
- tuottaja maksaa alv:n eli 15e/tunti ja 0,1 e/kilometri
- Muistilista löytyy tuotantoehdot 2016, s. 38-

Tilannekartoituksessa selvisi

Kuva Brita Suokas

Nykytilannekartoitus kesällä 2015

- Mitä tarvitaan, jotta luomuvalvonnassa mukana olo ja valvontatyö sujuvat mahdollisimman vaivattomasti
- Tuottaako valvonnassa mukanaolo hyötyä tilan toimintaan, millaista?
- Vastaajat
- Luomukotieläintuottajat 47, kaikki ely-alueet
- kaikki tuotantosuunnat, 1/3 suoramyyntiä, puolet tiloista toimi yhteistyössä kasvitilan kanssa
- Ely-keskusten luomuvalvonta-asiantuntijat 9 hlöä

Luomukotieläintuottajien vastaukset hyödyistä

Tarkastajan kanssa keskustelu antaa tietoa tuotantoehtojen muutoksista ja saa ohjeita muistiinpanovaatimusten ym. toteuttamiseen	14
Luomustatuksen varmistaminen ja luomutuen saaminen on tärkeä tilan taloudelle	8
Hyötyä tilan tuotantotavan ja talouden kehittämiseen, jatkuva seuranta on hyödyksi	7
Kuluttajat arvostavat tuotteita eettisen laadun ja turvallisuuden vuoksi, luomuun siirtymisen myötä suhde kuluttajiin kehittynyt ja parantunut	7
Luomutuotteena myyminen ja tuotteen lisähinta tärkeää tilan taloudelle	5

Ely-valvonta-asiantuntijat hyödyistä

- Myynti luomutuotteena eteenpäin
- Tilojen välinen yhteistyö lisääntyy, mikä tuottaa kaikille etua
- Työmotivaatio lisääntyy, syntyy ammattitilpeyttä
- Tuotanto aikaansaa hyötyä ympäristölle ja eläinten hyvinvointi parantuu
- Vähemmän torjunta-aineita ja antibioottijäämiä ravintoon

Kiitos mielenkiinnosta! Pidetään yhteyttä

brita.suokas@helsinki.fi ja 050 318 02 52

Kuva EU luomutiedotus